

# Konoplan

induplati

glasilo delovne organizacije

induplati jarše



LETO XXXIV.

MAJ 1986



## Nezadosten obseg proizvodnje močno poslabšal rezultate

Ob analizah poslovanja radi poudarjamo, da je tri mesece prekratko obdobje za zanesljivo ocenjevanje uspešnosti ali za napovedovanje smeri nadaljnjega gospodarskega razvoja oz. da obstaja možnost za netočne in prezgodnje pozitivne ali negativne zaključke. Letošnje prvo tromesečje pa nam je za razliko od prejšnjih let pokazalo nekatere naše slabosti, za katere smo sicer vedeli, pa jih nekako nismo znali ali pa hoteli imenovati s pravi imenom. K temu so predvsem pripomogli nekateri elementi poslovanja, ki so doslej te slabosti prikrivali, tokrat pa so s svojo odsotnostjo prav na te slabosti izraziteje opozorili. Kot prvo bi kazalo omeniti preskrbljenost z osnovnimi in pomožnimi repromateriali in rezervnimi deli. Doslej smo namreč velik del krivde za slabše rezultate kaj radi pripisovali neredni in slabi preskrbi. Tokrat temu ni tako, saj je bila preskrba v prvem tromesečju dobra.

Drugo, kar je dosedaj na naše finančne rezultate ugodno vplivalo in je v veliki meri izpadlo, je dejstvo, da tokrat izvoznih cen praktično nismo uspeli povečati, pa tudi rast dolarja, ki v največji meri vpliva na naše rezultate, je močno zaostajala za rastjo drugih valut. Tretji element, ki je tudi dosedaj ugodno vplival na naše rezultate, je bil sorazmerno visok odstotek plačane realizacije. Tudi ta ugodnost je tokrat izpadla, saj neplačana realizacija predstavlja kar 17,7 % ugotovljenega celotnega

prihodka proizvodnih TOZD. Iz povedanega je kaj lahko zaključiti, da so vsi poglavitni elementi, ki bi lahko kakorkoli zameglili in omilili naše lastne napake, tokrat izpadli. In kje vse so potem naše notranje rezerve oz. na katerih področjih smo neuspešni? Predvsem na področju doseganja fizičnega obsega proizvodnje in kvalitete, saj sta prav nezadosten obseg proizvodnje in slaba kvaliteta proizvodov močno poslabšala poslovne rezultate. Da je temu res tako, nam kažejo tudi nizke zaloge gotovih proizvodov in pa previsoke zaloge nedokončane proizvodnje. Naše velike notranje rezerve ali drugače rečeno naše slabosti se kažejo predvsem v odnosu do dela in kvalitete dela, organizaciji dela, koordinaciji med posameznimi službami in proizvodnimi procesi, neazurnosti pri pretoku informacij, samozadovoljnosti ob doseženem itd. Čeprav ne smemo zapostavljati odgovornosti za delo in kvaliteto dela prav vseh zaposlenih, pa vseeno nosijo največji delež odgovornosti za našete slabosti organizatorji dela na vseh nivojih in vsi drugi režijski delavci, ki so kakorkoli povezani s pripravo, razvojem, kontrolo, analizo in organizacijo dela ter delovnih postopkov, proizvodov in kadrov.

Vse navedene značilnosti so vplivale tudi na doseženi celotni prihodek in posamezne kategorije ugotovitve in delitve dohodka, ki so bile za proizvodne TOZD sledeče:

v 000 din

Kategorija	Doseženo 1985	Plačana real. 1986	Faktur. real. 1986	Indeks	
				3 : 2	4 : 2
Celotni prihodek	1.013.066	1.523.023	1.793.005	150	177
Porabljena sredstva	582.430	871.914	990.765	150	170
Dohodek	430.636	651.109	802.240	151	186
Cisti dohodek	353.316	469.424	620.555	133	176
Osebnih dohodki	125.944	258.387	258.387	205	205
Akumul. z amortiz.	233.498	221.086	336.742	95	144

Iz prikazanih podatkov je razviden vpliv neplačane realizacije na vrednostne rezultate, vendar so tudi posamezne kategorije, ugotovljene po fakturirani realizaciji, preniske, saj bi morali biti indeksi rasti v primerjavi z istim obdobjem preteklega leta preko 200, če

bi hoteli obdržati realni obseg proizvodnje in prodaje iz lanskega leta oz. opravičiti rast sredstev za osebne dohodke. Udeležbe posameznih vrst prodaje v celotnem prihodu proizvodnih TOZD pa so bile v obravnavanem obdobju naslednje:

Domači trg	213.066	464.677	582.325	218	273
Konvertibila	203.447	294.853	295.856	145	145
Kliring	596.553	763.493	914.824	128	153
Skupaj	1.013.066	1.523.023	1.793.005	150	177

Ugotovimo lahko, da je bil dosežen obseg prodaje zadovoljiv le pri izvozu na klirinško področje, medtem ko je prodaja na konvertibilno področje in domači trg realno nazadovala in odstopa od planiranega obsega.

Ugotovitev, ki se kar sama od sebe ponuja iz povedanega je predvsem ta, da bo le večji obseg pro-

izvodnje ob boljši organizaciji dela omogočil tudi boljše rezultate, saj se nam zmanjšal izvoz na konvertibilno področje, v skladu z novo devizno zakonodajo, že sedaj odraža na nižjih uvoznih pravicah, kar pa pomeni neredno ali zmanjšano oskrbo z repromateriali iz uvoza.

Velepec Franc

## AKTUALNO V SVETU

Iz zahodnonemške industrijske prakse

Koristno srečanje konfeksionarjev s tkalci

Kasnitve pri dobavah, reklamacije materialov in druge sporne zadeve so bile predmet enodnevnih razgovorov med predstavniki zahodnonemških podjetij konfeksijske industrije (ta dosegajo obseg prometa v višini okrog ene milijarde mark) in vodilnimi nemškimi ter italijanskimi predilci in tkalci.

Obravnavali so nevrtažne točke v medsebojnih poslovnih odnosih in se dogovorili, da se bodo spomladi spet srečali v Hofu na povabilo Wernerja Lohmana iz »tekstilne skupine Hof«.

Spodbudna s tega simpozija je ugotovitev, da kaže petdeset predstavnikov obeh industrijskih vej pripravljenost skupaj poiskati ustrezne rešitve in se torej ne omejevati zgolj na medsebojne očitke, ki se jim pač ni mogoče izogniti. V zvezi s tem je pomemben sklep, da je treba okrepi medsebojne stike in intenzivirati informiranje.

Kar zadeva prekoračevanje dogovorjenih rokov, naj bi tekstilna industrija konfeksionarje pravčasno obveščala o možnih kasnitvah. Zastran 18-dnevnih dopustnih (zakonitih) zakasnitev je del konfeksionarjev menil, da niso več v skladu s prakso. Še vedno velja pravilo: 50 % dobav po obljubljenih rokih, 40 % v okviru podaljšanih rokov in 10 % kasneje.

V razpravi se je kritika dotikala odstopanja barv med vzorci in dobavljenimi izdelki kot tudi med posameznimi partijami. Kje so tu tolerančne meje in kdaj je upravičena reklamacija?

Da bi pri preizkušanju blaga dosegli čimbolj izenačen barvni vtis, so udeleženci simpozija predlagali, naj bi se dogovorili o enotni svetlobi, o nabavi Marx-Spencerjevih svetilk. Oblačilna industrija predlaga, naj bi ob predložitvi prvega vzorca uvedli štiri preizkuse barvnih odtentkov in tako lažje prišli do odločitve.

Predilci naj bi pri vzorčnih barvah za kombinirane modele prav tako predložili vzorec s pletilskega področja. Zgled naj bo iz prakse: označevanje bal z ustreznimi barvami na robu tkanine ali z etiketami pri blagu, ki je barvano v kusu, tako da konfeksionar ve, katere bale oziroma barvne različice naj usmeri v predelavo.

Kako taka praksa koristi ohranjanju konkurenčnosti nemške industrije, s tem da prispeva pomemben delež k omejevanju deleža napak, kažejo naslednji podatki iz firme Bogner:

— polovico blaga, ki se je uskočilo, pregledajo. Okrog 40 % teh preizkušenih materialov vsebuje tkalske napake, ki niso bile označene. V enem letu je Bogner pri okrog dveh milijonih metrov blaga zabeležil kar 86.000 tkalskih napak. Da bi jih v kroju odstranil, ga je stalo skoraj en milijon mark letno.

Povzeto iz Tekstilca 3/86

# Konfekcija in njeni dislocirani obrati

Temeljna organizacija združenega dela Konfekcija »Jarše« Radomlje, kakršen je njen uradni naziv, ima svoj sedež v Radomljah s proizvodnimi obrati: konfekcija, težka konfekcija in izdelava kovinskih konstrukcij. Konfekcija, katere obratovodstvo se nahaja v Radomljah, ima poleg obrata v Radomljah še dislocirane enote v Mengšu, Pečah in Mokronogu, tako da TOZD deluje v štirih krajevnih skupnostih in dveh občinah.

Tokrat bomo predstavili obrat Konfekcija, ki deluje, kakor smo že uvodoma povedali, na štirih lokacijah. Vsaka enota je nekoliko specializirana, tako da se posamezni izdelki ne izdelujejo v vseh proizvodnih enotah, kar omogoča boljše produktivnost dela. Seveda se asortiman proizvodov iz leta v leto menja, čemur se je potrebno prilagajati.

V radomeljski konfekciji izdelujejo pretežno težje šotore (šotori za posebne namene) tako za izvoz kot za domači trg in vojaške šotore.

V mengeškem obratu v pritličju izdelujejo konfekcijo notranje opreme (prti, garniture), v I. nadstropju pa turistične šotore in prigrade ter deloma tudi vojaške šotore.

Obrat v Pečah je vezan na mengeško konfekcijo šotorov. V Mengšu se tkanina kroji, peške šivilje pa sešijejo skrojeno blago v končne izdelke. Tako nastajajo manjši turistični šotori, prigrade, gugalniki in drugo za izvoz in za domači trg. Vse, kar se izdeluje v Pečah, je manjših dimenzij, ker utesnjeni prostori nekdanje moravske podružnične šole ne dopuščajo izdelave večjih šotorov.

Tudi v Mokronogu so usmerjeni v izdelavo turističnih šotorov in prigrad. Izdelki so namenjeni tako za izvoz na konvertibilno področje kot za domače kupce.

Tovariš Rainer je pri tem povedal, da je glavni problem, s katerim se srečujejo v okviru TOZD-a, utesnjenost nekaterih dislociranih obratov. Tako se v Mengšu trenutno adaptira stari del stavbe, v kateri se je zaletel kamion in ga delno razrušil. Pri tem se bo obnovila praktično cela stavba. S tem v zvezi pa pripravlja razvojni sektor primernejši tehnološki postopek in uporabo prostorov, ker je v tem obratu proizvodnja tako utesnjena, da republiški inšpektor za delo ob vsakem obisku opozarja, naj se najde način, s katerim bi se utesnjenost odpravila. Iste zahteve postavlja republiški inšpektor za delo tudi za obrat v Pečah. Tu se je v preteklem letu z odstranitvijo ene notranje stene stanje olajšalo, vendar pa še ni zadovoljivo. Zato je urejanje peškega obrata naloga, ki ji bo potrebno v prihodnje posvetiti več pozornosti.

Obrat v Mokronogu je bil adaptiran leta 1980. Pravzaprav se je takrat nekdanje šolsko poslopje preuredilo v proizvodne prostore. Ker pa stavba ni imela prostora za skladiščenje materiala in proizvodov, je bila v lanskem letu zgrajena nova skladiščna hala, ki že služi svojemu namenu, tako da je mokronoški obrat do neke mere urejen.

V Radomljah sta se zidali dve novi proizvodni hali. Ena je že gotova, en del je namenjen za proizvodnjo kovinskih konstrukcij, drugi del pa proizvodnji šotorov. Druga

hala, ki je v celoti namenjena za skladiščenje materiala oziroma izdelkov, je pa še v gradnji.

Ves čas pišem o konfekciji tako, kot da se je njena proizvodna dejavnost od nekdanj odvijala v opisanih krajih. Vendar temu ni tako. Mlajši delavci sploh ne vedo, da je v prostorih sometne tkalnice v Jaršah (nad predilnico) in v sedanjih jarški jedilnici, nekoč potekala konfekcijska proizvodnja.

(Tega se prav dobro spominja tudi avtorica prispevka, ko je kot 15-letna dijakinja prišla na enomešno počitniško delo v konfekcijo, ki je bila takrat nad predilnico.)

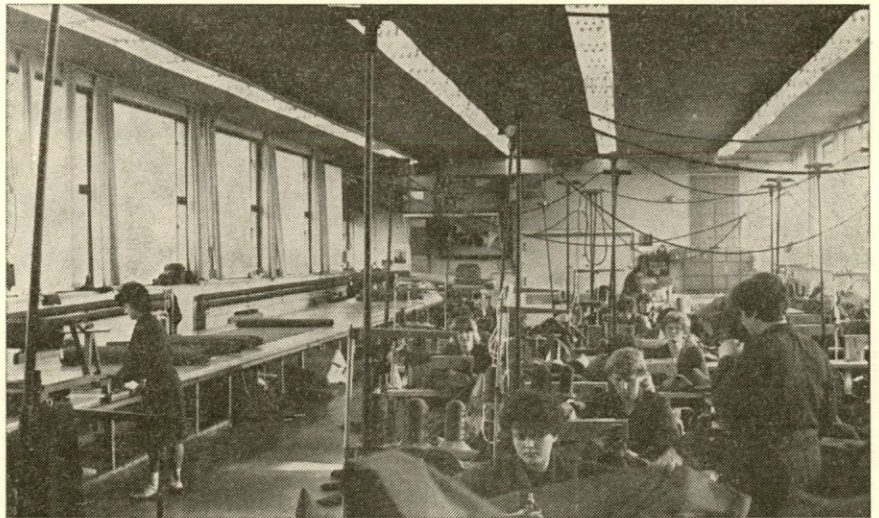
V sedanji sometni tkalnici so nekoč brneli šivalni stroji, kjer so delavke šivale šotore za posebne namene. Leta 1978 se je ta del konfekcije preselil v obnovljene prostore nekdanje radomeljske opekarne.

S tovarišico Gordano, ki je obratovodkinja konfekcije že od leta 1976, sva spregovorili tudi o eni izmed občutljivejših tem — o kakovosti izdelkov in o produktivnosti. Povedala je, da je produktivnost v konfekciji višja kot je bila nekdanj. To se je doseglo tako z nakupi novih šivalnih strojev, ki so čedalje bolj izpopolnjeni, kot s preorganiziranostjo v okviru organizacijske enote. »Precej stvari — bodisi s tehnološke bodisi z organizacijske ravni, pa smo se naučili pri zahodnonemškem poslovnem partnerju Gottschalku. Zlasti gre za upoštevanje njihovega načina dela, ki je

apliciran na naše izdelke. Tako ima danes vsak izdelek, ki se prične izdelovati, svojo dokumentacijo (tehnološki list, skice, normativi z vnaprej določenimi časi izkustvenih standardov). Nekdanj je normirka normirala faze izdelave proizvoda. Tako je bil izdelek že narejen, ni pa še bil docela znormiran. Zato so se pojavljale razne nepravilnosti. Npr. za dve isti fazi na različnih šotorih sta bili izračunani različni normi. Sedaj pa je norma izračunana že vnaprej, seveda pa jo preverjamo v praksi.

Precej pozornosti posvečamo kvaliteti izdelkov. Slaba kvaliteta narejenih izdelkov se sankcionira — odbijamo točke, kar se pozna pri višini osebnih dohodkov. Kajti če se postavimo v vlogo kupca, prav gotovo ne bomo kupili slabo narejenega izdelka, vedno želimo kupiti čimkvalitetnejše stvari. Zlasti smo na to pozorni pri tistih izdelkih, za katere odštejemo več denarja. Če se tega zavedamo kot kupci, se moramo tudi kot izdelovalci proizvodov, ki so namenjeni za prodajo. Iz konfekcije šotorov ne moremo oddati izdelkov, ki bi sodili v drugo ali celo v četrto klaso. Kajti šotora, ki pušča, ne bo nihče kupil, pa četudi za malo denarja,« je opisala stanje v konfekciji obratovodkinja. Dodala je še, da se proizvodni plani dosegajo, izdeluje pa se v glavnem po naročilu, tako da ni zalog končnih izdelkov. Naročila nas vežejo na dosledno spoštovanje terminskih rokov, kar poslovni partnerji tudi zahtevajo. Mi se jih še kar držimo in to v svetu veliko pomeni.

Še beseda o delavcih Konfekcije. V celotnem TOZD-u je zaposlenih približno 220 delavcev. Med njimi je 74 % žensk. Kvalifikacijska struktura zaposlenih je različna, največ je kadra s poklicno izobrazbo — šivilje. Tovariš Rainer pa je dejal, da bodo tudi v bodoče zaposlovali delavce, ki so končali usmerjeno izobraževanje. Torej tiste, ki imajo določeno teoretično (Nadaljevanje na 4. str.)



— Proizvodna hala radomeljske konfekcije, kjer nenehno brnijo stroji pridnih šivilj, je svetla in prostorna. (Vse iz konfekcije foto M. Pollak.)

(Nadaljevanje s 3. str.)

znanje. V dobi pripravništva se potem seznanijo s praktičnim delom. Glede na to, da se pripravnikom posveča precej pozornosti, se praktičnemu delu hitro privadijo, tako da potem opravljajo delo učinkovito in kvalitetno.

**Jelka Kos je v delovni organizaciji vestna pri delu in v samoupravnih organih**

Šiviljo **Jelko Kos** smo za razgovor v Konoplano ujeli zadnji hip. Kosova bo namreč čez nekaj mesecev dopolnila pogoje za upokojitev (35 let delovne dobe). Seveda se bo takoj upokojila, saj so ji delo in leta že vtisnili pečat. Pravi, da ni nič več takšna, kot nekoč.

Jelka je pričela delati v Induplati, ko je bila stara 17 let. »15 let sem delala v mokri predilnici,« je povedala. Potem se je priučila za šiviljo in pri tem delu tudi ostala. Pravi pa, da nima več toliko moči, kot v mladosti. Zato v glavnem šiva manjše kose šotorov ali pa vreče. Tudi norme ne doseže vedno. Norma je dokaj visoka, tako da zahteva precejšen napor, ki ga pa ona že ne more ves čas zdržati.

Jelka Kos si je v svojem življenju prav gotovo nabrala že veliko izkušenj in tudi marsikaj spoznala. »Marsikaj sem doživela,« je povedala. »Opažam pa, da se je v teh letih način življenja zelo spremenil, medtem ko v načinu dela ni tolikšnih sprememb. Res da imamo precej novih strojev, vendar je pa delo še vedno fizično zahtevno.«

Kaj iz utripa v tovarni se je Kosovi najbolj vtisnilo v spomin? »Ko sem delala še v Jaršah v ceradnem oddelku, smo ženske opravljale takšna dela, ki jih sedaj izvajajo moški. Tako smo tudi varile. Nekoč mi je varilni stroj poškodoval prst, tako da mi je odrezalo delček sredinca.« Dejansko ima Kosova sredinec tako dolg kot ostale prste. Neizbrisljiv pečat, ki ga je vtisnilo delo pri stroju.

Jelka Kos pa v tovarni ni bila samo delavka pri stroju. Vseskozi je bila aktivna v samoupravnih or-

ganih tozda in v družbeno političnih organizacijah. Tako je bila več let članica delavskega sveta in raznih komisij. Bila je predsednica komisije za delovna razmerja tozd Konfekcija in tudi vodja samoupravne skupine. Sodelovala je tudi v odborih pri sindikalni organizaciji. Tovrstne aktivnosti v tovarni je sedaj opustila, ker se bo v kratkem upokojila, pač pa bo nadaljevala z delom v krajevni skupnosti. Torej se aktivnostim ne bo mogla odpovedati.

### Za dobro delo pošteno plačilo

20-letna **Zvonka Cerar** iz radomeljske konfekcije je šele dobro zakoračila v svet dela in življenja, ki je povezano z njim. Po poklicu je šivilja (po novem se naziva tekstilno obrtni konfektor). Avgusta bosta potekli dve leti, odkar se je po končani šoli zaposlila v Induplati. Tu je opravila tudi pripravniško dobo. Sedaj pa šiva strehe za šotore, vreče za šotore, nabija obročke na šotore, pomaga pri kontroli in krojenju itd.

Zvonka je povedala, da je pri njej velik razkorak med znanjem, ki si ga je pridobila v šoli in delom, ki ga sedaj opravlja. V šoli je Zvonka marsikaj zvedela, vendar so obravnavali samo konfekcijsko blago. O materialu, iz katerega se izdelujejo šotori ter o načinu izdelave šotorov pa se je seznanila šele v Induplati. V času pripravništva je tako zvedela ogromno stvari, uči pa se še vedno. Saj vsak nov izdelek ali drugačen dizajn terja nekaj časa, da se ga delavka nauči izdelovati.

Za dobro delo pošteno plačilo! je geslo, ki se ga držijo v konfekciji, zato je precej dela vezano na normo. Tudi Zvonka se srečuje z njo. Včasih jo celo preseže, kar je odvisno tako od vrste materiala, ki ga šiva ter od osebnega razpoloženja. Dodala je še, da včasih naredi kakšno napako. Pri šivanju mora biti zelo pozorna, drugače mimo grede pri robljenju izpade šiv ali

pa uide blago izza obrobe.

Sicer pa vsako delo zahteva nekaj napora in pozornosti. Zato mora biti vsako delo spoštovano in cenjeno. Zlasti v današnjem času, ko je vse povezano med seboj, ko ni nihče samozadosten, ko vsi potrebujemo dobrine skupnosti, ko »jaz« ne morem živeti brez »tebe«.

**Lada Lavrič**

### ALI JE ZBOR DELAVCEV IN ČLANSKI SESTANEK OSNOVNE ORGANIZACIJE ZVEZE SINDIKATOV ENO IN ISTO?

Pogosto pride do vprašanj, čemu razprava o istih vprašanjih tako na zboru delavcev, kot na sestanku osnovne organizacije zveze sindikatov, saj so, kot ugotavljajo, vsi delavci obenem člani osnovne organizacije zveze sindikatov in zbora delavcev.

Med zborom delavcev in sestankom članske osnovne organizacije zveze sindikatov je še kako velika razlika.

Zbor delavcev je oblika samoupravnega dogovarjanja in odločanja delavcev. Je oblika »oblasti« delavcev v temeljni organizaciji združenega dela, ki jo prek delegatov v delavskem svetu in na druge načine uveljavljajo tudi na ravni delovne organizacije, preko delegacij in delegatov pa tudi v občinski skupščini, v samoupravni interesni skupnosti itd. Ta oblika samoupravnega odločanja in dogovarjanja delavcev je ustavna pravica, ki je ne more nihče »odvzeti«.

Vendar na zboru delavec le stežka izrazi svoj posamični interes. Kajti na zboru delavec z dvigom rok izraža svoj »za« ali »proti«, sklepi pa se sprejemajo z več kot polovično večino.

Član zveze sindikatov, ki je organiziran v svoji osnovni organizaciji, izraža lahko svoje posamične interese in jih usklajuje z interesi ostalih članov osnovne organizacije. V okviru skupnega interesa pa osnovna organizacija usklajuje svoje interese v okviru sestavnih delov delavskega razreda in delavski razred v celoti prek občinske organizacije zveze sindikatov.

Naloga osnovne organizacije je pripravljati in usposabljanje delavcev, da na samoupravnih sestankih samoupravno odločajo in sprejemajo sklepe. Pri usklajevanju interesov in protislovij med sestavnimi deli združenega dela se mora osnovna organizacija zveze sindikatov ravnati po načelih in interesih vsega delavskega razreda.

V procesu iskanja kriterijev dogovornega in sporazumnega usklajevanja interesov posameznih delov združenega dela, je zveza sindikatov, kot organizacija delavskega razreda, nenadomestljiva. Lahko se zgodi, da sprejmejo zbori delavcev sklepe, ki so v nasprotju z interesi temeljne organizacije zdru-

(Nadaljevanje na 11. str.)

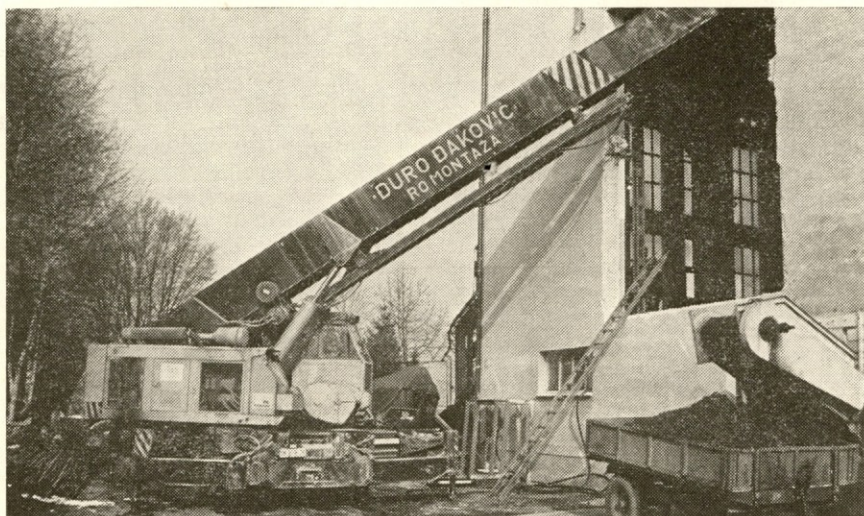


— Jelki Kos potekajo zadnji tedni dela v konfekciji Radomlje.

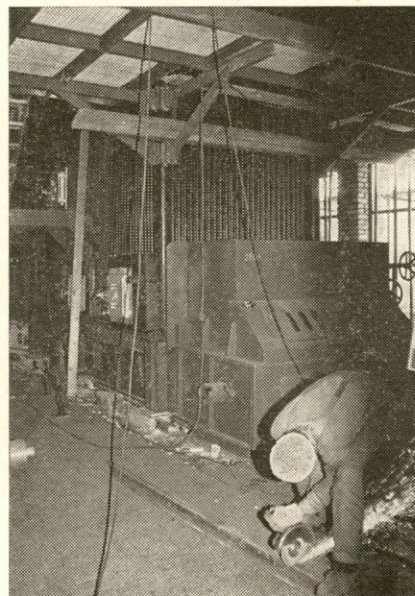


— Mlada Zvonka Cerar je v radomeljski konfekciji uspešno zaključila pripravniško dobo. Zdaj je že spretna šivilja.

# Montaža parnega kotla se je pričela ...



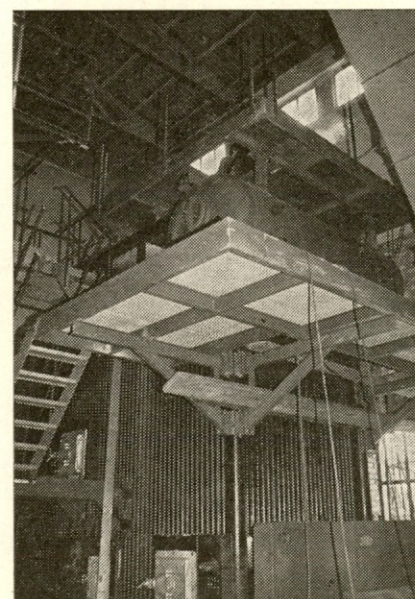
— Da so se deli parnega kotla lahko spravili v obstoječo zgradbo kotlarne, je bilo potrebno na zidu narediti odprtino v velikosti 8 m × 6 m.



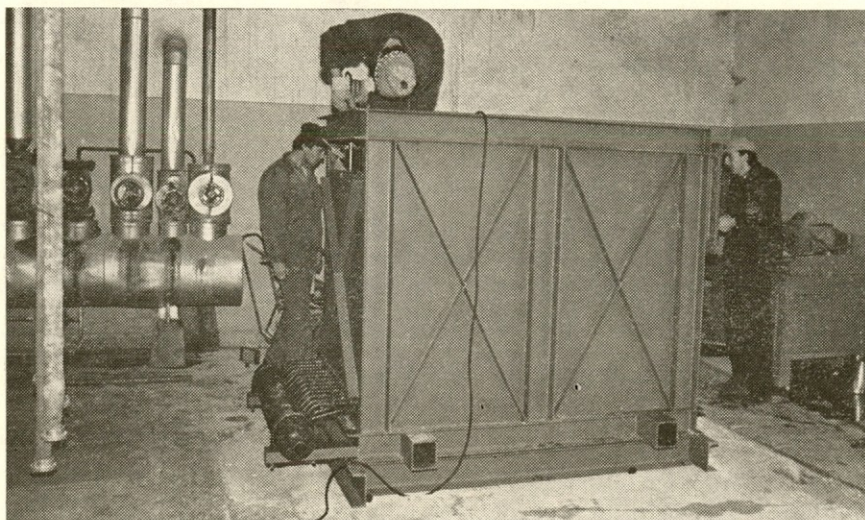
— Tako izgleda kotel, ko je povezan sklop rešetke in cevne satnega sistema.



— Novi parni kotel je sestavljen iz večih sklopov, ki so bili izdelani in sestavljeni v DO Đuro Đaković. Posamezni sklopi so težki tudi 15 ton, tako da je imelo avtodvigalo z nosilnostjo 30 ton kar dovolj dela.



— Da bodo strojniki lahko kontrolirali in vzdrževali kotel in naprave na njem, bo potrebno premagati precej stopnic in podestov do višine 10,79 m.



— Da v parni kotel ne pride prehladna voda, mora biti pred njim pregrelnik vode.

## PROSTOR

— »Sredstvo za rast las, ki ste mi ga bili priporočili, sploh ne pomaga: zdaj so mi izpadli še zadnji lasje, ki sem jih imel,« se prižuje pacient zdravniku. Ta pa odvrne: »O, to je dobro znamenje: novi lasje potrebujejo prostor!«

# Najbolj delavni med delavnimi

Človeštvo je že davnaj spoznalo, da brez dela ni mogoče živeti. Starogrška in starorimska aristokracija sta pristajali na načelo — fizično, telesno delo je sramota, vendar pa jih je zgodovina pokopala. Tudi civilizacije, ki so živele zgolj od lova ali ropanja, so propadle. Obstala so plemena, ki so se ukvarjala z delom na zemlji.

Razvoj pa je prinesel svoje. Vrednoteno ni le intelektualno delo, temveč vse bolj tudi fizično, ki je ustvarilo človeka. »Tisti hip, ko je človek uporabil kamen kot primitivno motiko, sekuro itd., je postal človek. Človek se je učlovečil z delom...« To so misli klasikov marksizma, ki se potrjujejo vsak dan. Tudi ljudska modrost je potrebo in nujo po delu na svojsten način izrazila z rekomo — brez dela ni jela.

Delo, ki je človeška potreba, pa je vse bolj tudi nuja. To pa zato, ker zanj dobimo plačilo, (katerega smo v jugoslovanski praksi podaljšali v osebni dohodek, vendar pa ni zato nič večji). Precej ljudi namreč meni, da delajo zato, da živijo; torej morajo delati. Seveda to ne pomeni, da v nasprotnem primeru ne bi delali. Mogoče bi se ukvarjali s kakšno drugo stvarjo, ki jih bolj zanima in jo sedaj gojijo le kot hobi. Tudi iz tega vidika bo delo večno obstajalo, čeprav bo morda nekoč v prihodnosti bolj ustvarjalno, manj rutinsko. Saj je že sedaj ogromna razlika med nekdanjim suženjskim, tlačanskim delom, delom v tovarnah 19. stoletja in delom v sodobni industrijski oz. kmetijski proizvodnji. Vendarle pa bo delo ostajalo. In več kot bo nekdaj naredil, več bo imel. To seveda velja tako za celotno družbo, kot za posameznike. Dokler bo delo plačano, bodo imeli tisti, ki bodo bolj delali, tudi več dobrin (ne le materialnih), družba pa bo živela v večjem blagostanju (ki se bo seveda izkazovalo na vseh področjih — boljše ceste, višji nivo zdravstvenih storitev ipd.).

Na tem mestu predstavljam »najbolj delavne« med delavnimi v Induplati, natančneje v temeljni organizaciji Proizvodnja. Za začetek sem jih izbrala v predilnici. Kdo so najbolj delavni delavci oziroma delavke v tovarni? Vsekakor lahko trdimo, da med tiste, ki na svojem delovnem mestu veliko naredijo, spadajo delavci in delavke, ki znatno presegajo normo — za 20, 30 ali celo več %. V predilnici sem obiskala dve takšni delavki. Seveda sta povedali, da preseganje norme pomeni precejšnji napor, nenehno motrenje strojev in posvečanje pozornosti delovnim fazam. Je pa to dobro poplačano. Razlika v osebnem dohodku med delavko, ki ne doseže 100 % norme in tisto, ki jo preseže za petino ali celo več, znaša do starega milijona. To pa je že precejšnji stimulans za učinkovito delo.

Ena od »pridnih« delavk iz predilnice je **Ani Berk**. Štiri leta že dela na delih dvojenje. Za kaj gre pri tem? Ani je povedala, da dvoji stroj, na katerem naj bi bilo zaposlenih pet delavk (trenutno so štiri, ki pa opravijo delo še za eno), dvoji prejo. Anino delo poteka takole: delavka ima v zaboju cevke, na katerih je navita preja. Te cevke potem delavka po potrebi natakne na stojala. Iz dveh cevk vplelje delavka nitki skupaj tako, da se navijata na vreteno, kar pomeni, da se dvoji. Rezultat je dvojena preja na X navitkih, ki se računa v kilogramih. Za doseženo normo se štejejo kilogrami dvojene preje. Norma je individualna, vsaka delavka jo računa zase. Teža previte preje pa je odvisna tako od vrste preje kot od tega, na koliko vreten se navija.

Za dosego norme mora Berkova v enem delovnem dnevu (8 ur oziroma 7,5 ur delovnega dne) na 9 vreten podvojiti 85 kg preje s št. 20 ali 75 kg preje s št. 34; na 18 vreten pa je potrebno podvojiti 190 kg preje s št. 20 ali 180 kg preje s št. 34. Ani pa ta normativ vedno preseže za okrog 20 do 30 kg oziroma do 50 kg na 18 vretenov. V primeru, da se stroj pokvari in če ga ni možno takoj popraviti, tudi norme ni mogoče doseči. Takrat gre Ani delat k drugemu stroju, če je kakšna sodelavka odsotna ali pa pomaga sodelavkam pri njihovem delu. Brez dela torej ni nikoli.

Kako lahko Ani normo preseže za približno 35 %? »Norma je dokaj visoka, zato je ni enostavno preseči. Pogoji za to, da jo presežem, je seveda najprej to, da stroj normalno dela, potem je tu tudi kvaliteta preje, moram pa biti nenehno ob stroju. Če se oddaljim od stroja samo toliko, da na primer spregovorim s sodelavko in če se mi v tistem hipu pretrga nitka, imam že zastoj. Zato moram biti zelo pozorna pri delu,« je povedala Ani.



— Ani Berk: Norma je precej visoka, zato je ni enostavno preseči.

Ani je nadalje dejala, da se normo splača preseči, saj so presežki dobro plačani. »Za čas, ki ga preživim na delu v tovarni, je dejansko vseeno ali naredim malo ali več. Ker pa se mi to pozna pri plači, se raje potrudim, ker potem dobim višji znesek. To vpliva tudi na pokojnino, ki bo zaradi tega višja.« Dvojenje je namreč zelo nizko točkovan — le 715 točk je prisojeno tem delom. S preseženo normo in minulim delom pa je Ani dobila nekaj čez 70.000.— din marčevskega osebnega dohodka. Brez presežka nad normo bi to znašalo skoraj 10.000.— din manj.

Berkova, ki dela v tovarni že 32 let, ima tudi težave z zdravjem, za katere meni, da so posledica bolj ali manj enoličnega dela v tovarni kot seveda normalnih procesov staranja človeškega organizma. Zato normo popoldan težje preseže kot dopoldan. Sicer je pa navajena delati, zato kar potrpi, saj dan hitro mine. Tako se dnevi pospešeno odštevajo. Ani, ki ima do upokojitve še slaba tri leta, ta čas nič več ne šteje v letih, temveč v mesecih, ki jih je čedalje manj, čeprav jih je še vedno veliko. Da bo upokojska leta preživljala čim bolj brez skrbi, pa se je sedaj vredno potruditi — v skladu s pregovorom: kar boš v mladosti posejal, boš v starosti požel.

V predilnici sem obiskala še eno žensko, ki znatno presega normo. To je **Cveta Prosenc**, mlajša delavka iz sukalnice, kjer dela na stroju za sukanje preje. 32-letna Cveta dokazuje, da ne velja trditev, da normo presegajo le starejše delavke, tiste, ki so v Induplati skoraj 30 let ali celo več. Cveta je v Induplati prišla pred 16 leti. Z delom

(Nadaljevanje na 7. str.)



— Cveta Prosenc dokazuje, da normo presegajo tudi delavke, ki še nimajo dolgega delovnega staža.

# Razpis kadrovskih štipendij za šolsko leto 1986-87

## TOZD Proizvodnja izdelkov iz sintetičnih vlaken »Jarše« n. sub. o. Jarše

Program oz. poklic	Stop. zaht. pokl.	Štev. štip.	Letnik štipend.
pomoč. tekst. meh. — str. tkalec I	II	1	2
pomoč. tekst. meh. — previjalec	II	3	2
tekst. meh. I — str. tkalec I	II	1	2
tekst. meh. I — str. tkalec II	III	1	2
tekst. meh. I — snovalec	III	1	2
tekst. meh. I — str. predilec II	III	3	2
tekst. kemik I — apreter tekst.	III	1	2
tekst. meh. II — tkalec	IV	7	3
tekst. meh. II — tkalec	IV	1	2
tekst. meh. II — urej. tekst. str.	IV	1	3
tekst. meh. II — urej. tekst. str.	IV	1	2
lesar širokega profila — mizar	IV	1	3
prob. in spaj. kovin — ključavničar	IV	2	3
tekst. meh. tehnik — tekst. meh. tehnik	V	1	3
tekst. tehnologija — dipl. ing. tek. teh.	VII	2	1
elektrotehnika — dipl. ing. elektroteh.	VII	1	1

## TOZD Konfekcija »Jarše« n. sub. o., Radomlje

preob. in spaj. kovin — ključavničar	IV	1	3
tekst. obrt. konf. — šivilja	IV	2	2
tekstilnokonf. teh. — tekst. konf. teh.	V	1	3
kovinarstvo-strojništvo — str. teh.	V	1	1
tekst. obrat. konf. — šivilja	IV	1	1
tekst. tehnologija — dipl. ing. tek. teh.	VII	1	1

## Delovna skupnost skupnih služb

računalništvo — dipl. ing. računal.	VII	1	1
-------------------------------------	-----	---	---

Kandidati za štipendije naj pošljejo prijave do 15. julija na naslov: **Industrija platnenih izdelkov INDUPLATI r. o. Jarše, p. Domžale Kadrovska služba, Zg. Jarše 21, 61230 Domžale.**

K prijavi oz. vlogi za štipendijo (obr. DSZ SPN-1 »Vloga za uveljavljanje socialnovarstvenih pravic«) je treba priložiti:

— potrdilo o vpisu v šolo,  
— overjen prepis oz. fotokopijo polletnega spričevala oz. potrdilo višješolske oz. visokošolske organizacije združenega dela o opravljenih izpitih,

— potrdilo o premoženjskem stanju družine in številu družinskih članov, ki živijo v skupnem gospodinjstvu (izdaja oz. potrjuje ga davčna uprava in matični urad pri skupščini občine),

— potrdilo o dohodkih staršev v preteklem koledarskem letu; navedeni morajo biti vsi dohodki iz delovnega razmerja, iz kmetijstva, obrti in dohodki iz dela v podaljšanem delovnem času in drugih virov. Starši upokojenci priložijo odrezek od pokojnine za december 1985.

Opozarjamo kandidate, da pomanjkljivo izpolnjenih vlog in vlog brez zahtevane dokumentacije, ne bomo obravnavili. Za kadrovske štipendije lahko zaprosijo udeleženci v usmerjenem izobraževanju, pri katerih dohodek na družinskega člana ne presega povprečnega mesečnega osebnega dohodka na zaposlenega v SR Sloveniji, ugotovljenega za preteklo leto.

Kadrovska štipendija bo izjemoma podeljena tudi mimo navedene omejitve, če za vključevanje v posamezne vzgojnoizobraževalne programe ne bo dovolj ustreznih kandidatov, o čemer se morajo sporazumeti udeleženci samoupravnega sporazuma v občini. Prednost pri podelitvi štipendij bodo imeli kandidati z boljšim učnim uspehom in slabšim socialnim stanjem, ob izenačenih ostalih pogojih pa otroci delavskih in kmečkih družin. Kandidate, ki se bodo prijavi v rednem razpisnem roku, bomo z rezultati izbora seznanili do 15. avgusta 1986. Če vseh razpisanih štipendij v rednem roku ne bomo podelili, bomo do 30. avgusta 1986 sprejemali naknadne prijave za nepodeljene štipendije. Te kandidate bomo o izboru obvestili do 15. septembra 1986.

Kadr.-spl. sektor

- LJUBITELJI DOBRIH KNJIG ●  
● — SPET NEKAJ ZA VAS ●  
● Prešernova družba je že ●  
● pripravila redno leto knjižno ●  
● zbirko za leto 1987. Zbirka ●  
● šestih knjig izide 3. decem- ●  
● bra 1986, obsega pa naslednje ●  
● knjige: ●  
● 1. PREŠERNOV KOLEDAR ●  
● 1987 ●  
● 2. Luj Šprohar: TUDI JAZ ●  
● VIDIM — roman ●  
● 3. Anton Ingolič: ZGODILO ●  
● SE JE — kratka proza (knjiž- ●  
● ni dar za tiste, ki bodo zbirko ●  
● naročili do 30. 6. 1986) ●  
● 4. Mimi Malenšek: POČIT- ●  
● NICE V BAYANGI — mla- ●  
● dinski potopis ●  
● 5. Andrej Seliškar in Tone ●  
● Wraber: TRAVNIŠKE RAST- ●  
● LINE NA SLOVENSKEM — ●  
● priročnik ●  
● 6. Vladimir Utvič: VELIKE ●  
● IN MALE BOLEZNI — po- ●  
● ljudnoznanstveni priročnik ●  
● **Cena zbirke do 30. 6. 1986:** ●  
● broširana 2.300,— din ●  
● vezana 3.500,— din ●  
● **Cena od 1. julija 1986 da-** ●  
● **lje, ko bo zaračunan tudi** ●  
● **knjižni dar:** ●  
● broširana 3.400,— din ●  
● vezana 4.800,— din ●  
● Naročila na zbirko zbira ●  
● naša poverjenica **Vera Hab-** ●  
● **jan iz kadrovske-spolnega** ●  
● **sektorja.** ●  
● Kdor želi, pa jo lahko na- ●  
● roči tudi na naslov: ●  
● **Prešernova družba, Opekar-** ●  
● **ska 4 a, Ljubljana.** ●

(Nadaljevanje s 6. str.)

je pričela v pripravilnici. Sedaj je pa že 13 let v sukalnici.

In kakšno je Cvetino delo? Cveta dobi iz dvojilnih strojev podvojeno prejo, ki je navita na križne cevke. Podvojeno prejo vpelje v stroj. Stroj navija prejo na kopse, pri čemer jo suče. Tako se na kopse navija sukana preja.

Norma je odvisna od teže sukane preje. Kilaža sukane preje pa spet zavisi od debeline preje oziroma od tega, koliko nitk vsebuje glavna nit. Le-ta je namreč lahko dvojna, trojna, štirikratna (sestavljena iz dveh, treh, štirih prej). Čim več nitk je posukanih skupaj, višja je norma. To pa zato, ker so nitke debelejšje in zato težje. Tako je na primer za dosego norme dvojne preje s št. 16 potrebno posukati 105 kg preje, dvojne preje s št. 34 pa 60 kg, itd. Cveta običajno posuče več kilogramov. Normo povprečno presega za okrog 20 do 30 %.

Cvetina dela so ovrednotena s 735 točkami. Pač pa na sukalnih strojih poteka delo v treh izmenah, torej 24 ur dnevno. Tako je Cvetin osebni dohodek ob upoštevanju vseh teh dejavnikov (preseganje norme, nočno delo) za marec znašal 69.000.— din. Najnižji osebni dohodek pa je bil 49.000.— din. Razlika je opazna, zato se je splačalo potrditi!

Lada Lavrič

## STATISTIČNA OBDELAVA NESREČ PRI DELU V LETU 1985

Kljub temu, da izvajamo redne preglede delovnih priprav in naprav ter kontrolnih meritev delovnih pogojev ter skrb za zdravstveno stanje delavcev in splošno usposobljenostjo za delo, še vedno prihaja do nesreč na delu. V tem letu smo imeli dve težji nesreči na delu pri mikalniku.

**Do nesreč je prišlo zaradi nepazljivosti kljub opozorilnemu znaku »ne segaj z roko v nevarno območje!«**

**Pri analizi nesreč pri delu smo ugotovili:**

poškodovanih je bilo 31 delavcev, od teh dva težje. Celotno število je bilo za 20 % manjše kot leta 1984.

**Ostali kazalci pa so bili:**

pogostost poškodb pri delu je bila — trije zaposleni na 100 zaposlenih, resnost pa 13 dni.

Skupno je bilo zaradi nezgod 424 dni bolniškega staleža. Resnost nezgod nam pove povprečno število izgubljenih dni na eno nesrečo oziroma da je ena nezgoda zahtevala 13 dni bolniškega staleža. Kazalnik pogostosti nesreč pa nam pove, koliko nesreč je bilo na 100 zaposlenih.

### NESREČE PRI DELU IN TRAJANJE ODSOTNOSTI Z DELA PO TOZD

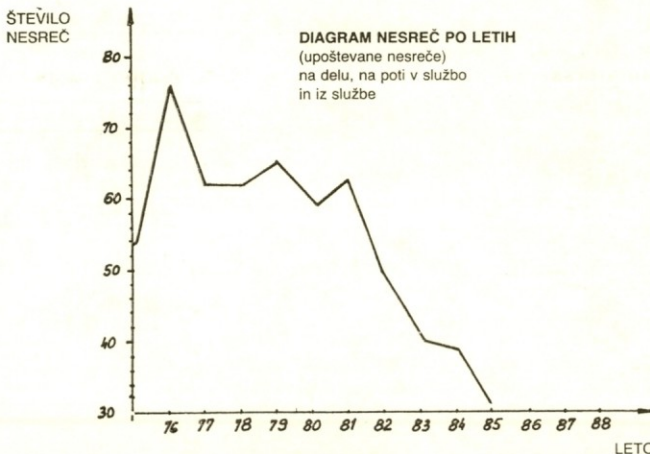
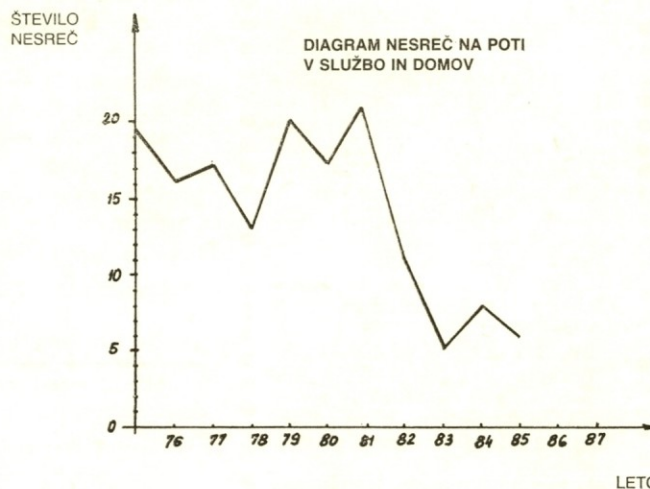
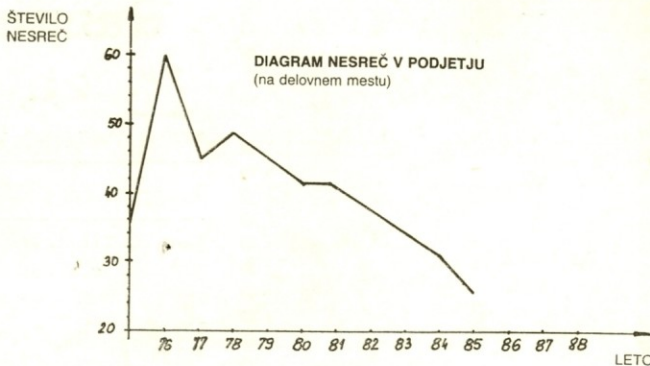
Nesreče	TOZD Proiz.	TOZD Konf.	DSSS	TOZD Restav.	TOZD Malop.	Skupaj
Nesreče v zvezi z delom	21	4	—	—	—	25
Nesreče na poti	3	3	—	—	—	6
<b>SKUPAJ:</b>	<b>365</b>	<b>59</b>	<b>—</b>	<b>—</b>	<b>—</b>	<b>424</b>
Izgubljeni del. dnevi						
Zaradi nesreč pri delu	346	34	—	—	—	380
Zaradi nesreč na poti	19	25	—	—	—	44
<b>SKUPAJ:</b>	<b>365</b>	<b>59</b>	<b>—</b>	<b>—</b>	<b>—</b>	<b>474</b>

Če rezimiramo vse dobljene podatke, kar se da razbrati iz tabel in diagramov, vidimo, da je skrb in razumevanje za varstvo pri delu vsako leto večje. To nam daje upanje, da bomo kmalu dosegli minimalno stopnjo nezgod. Obenem s tem pa manj materialne škode zaradi nezgod, večjo produktivnost in dobro počutje zaposlenih na posameznih delovnih mestih.

Večino teh nesreč pri delu bi bilo možno preprečiti, če bi vsak na svojem delovnem mestu upošteval navodila za varno delo in delo tudi pravilno in dosledno opravljal.

Vodje dela pa morajo še posebej stalno nadzorovati in praktično poučevati zaposlene o nevarnosti pri delu, o pravilnem načinu dela in v zvezi s tem tudi ukrepati.

Vodja služ. VD: **Ismeta Nikolić**



HOBIJI SODELAVCEV — HOBIJI SODELAVCEV — HOBIJI SODELAVCEV — HOBIJI SODELAVCEV — HO

## Filmsko in fotografsko delovanje Janeza Kosmača

Janez Kosmač, referent v nabavi, se že dolga leta ukvarja s privlačnim in zanimivim hobijem. Večino prostega časa posveča delu v fotokino klubu Mavrica iz Radomelj. V tem klubu, ki obstaja skoraj 20 let in zajema dramsko, fotografsko ter filmsko dejavnost, je Kosmaču v največje veselje ukvarjanje s filmom, kar jasno kaže tudi to, da se največ klubske dejavnosti, ki obsega t. i. sedmo umetnost, odvija v kletnih prostorih njegove lastne hiše. Vse od ustanovitve kluba Mavrica, t. j. od leta 1969, je Kosmač njegov predsednik, organizator številnih prireditev, razstav in drugih klubskih aktivnosti. Kaj je bilo tisto, kar je mladega Janeza popeljalo na takšno pot in v čem tiči uspeh tega radomeljskega kluba, ki je že zdavnaj prerasel občinske okvire?

»Ko sem stanoval pri starših na Škrjančevem, sem čutil veliko veselje do tujih jezikov. Zato sem zbral manjšo skupino fantov iz soseske, da smo se tujih jezikov skupaj učili. Seveda smo se družili bolj zaradi družbe, toda moja težnja po organiziranosti se je izražala prav v tem. Potem sem se na obisku pri dveh mojih znancih, ki sta precej fotografirala, spoznal z laboratorijem za razvijanje slik — temnico. Seveda sem občudoval tako fotografije kot delo v temnici. Olje na ogenj pa je prillilo še druženje z nekdanjim predvojnim diplomatom v evropskih državah, ki je stanoval na Škrjančevem in je mladini kazal barvne filme. To je izbilo sodu dno, vzljubil sem filmsko umetnost.

Leta 1965 je bilo v slovenskih trgovinah že možno kupiti enostavne in poceni filmske kamere. Naša sku-



pina je zbrala denar (jaz sem v podjetju celo najel posojilo) in kupila kamero. To je tudi dejanski začetek kluba Mavrica, čeprav smo ga uradno registrirali šele čez štiri leta.

Leta 1968 je bil v Domžalah na pobudo tedanjega tajnika kulturno prosvetnih organizacij ustanovljen kino klub. Radomeljčani smo se priključili kot sekcija. Ko je naslednje leto domžalski klub propadel, smo zagrabili Radomeljčani. Ustanovili smo klub Mavrica in vanj pritegnili tudi najbolj aktivne člane iz Domžal. Klub, ki ima sedež v Kulturnem domu v Radomljah, šteje danes okrog 60 članov. V njem niso samo dramsko filmski entuziasti iz Radomelj, temveč tudi iz ostalih delov občine, pa celo iz Kamnika in Ljubljane.

Mavrica se je po tolikih letih obstoja zelo razvejala. Danes vsebuje tri dejavnosti, ki so samostojne, vendar so med seboj povezane, ker se navezujejo druga na drugo. Gre za fotografsko, filmsko in dramsko dejavnost. Zadnja od teh treh je bila ustanovljena zato, ker pri igranih filmih potrebujemo igralce, spikerje... V tem primeru dramska sekcija sodeluje s filmsko sekcijo, samostojno pa uprizarjajo tudi odrske igre, pripravljajo recitale in podobno. V zadnjih nekaj letih sta dramska in foto sekcija skupaj pripravili nekaj uspešnih recitalov. Omeniti velja recital Kuntnerjeve in Prešernove poezije, ki so ga pripravili za letošnji kulturni praznik (pri teh recitalih gre za domiselno povezavo pesnikove poezije z diapozitivi in glasbo).

Najbolj uspešna od teh treh dejavnosti je bil film. Tako po svoji množičnosti kot po tem, da smo mu posvečali največ pozornosti. Film je ponesel ime kluba Mavrica prek meja Slovenije, uspešno pa se je predstavil celo v tujini. Na številnih tekmovanjih in festivalih amaterskih filmov smo dosegali vidne uspehe. Na republiških tekmovanjih (festivalih amaterskega filma) smo v zadnjem desetletju dosegli lepe uspehe in za naše filmske dosežke pobrali vrsto nagrad in priznanj. Tudi na zveznih tekmovanjih smo kar dvakrat prejeli prvo nagrado v zvrsti igranega filma (1974 in 1981). Ponosni smo tudi na nagrado (za film Komu), ki smo jo leta 1981 prejeli na festivalu mednarodne filmske amaterske organizacije UNICA v Švici. Najbolj uspešni filmi, ki so dobili številne nagrade, so bili: DIPTIH, VALJ, KOMU, NOČNO ŽIVLJENJE, OD ZRNA DO KRUHA, KO B' SODOV NE B'LO, SKRIVNOST STARE ŽAGE, TOŽBA in morda še kateri. Naši filmi običajno dobijo nagrade za idejo, dobro režijo, pa tudi za kamero, montažo in ton. Veliko zaslug za takšne uspehe imajo moji klubski sodelavci. Zadnje čase je v klubu zelo aktivna in uspešna tudi sodelavka iz tozda Konfekcija, Mimi Pollak, ki pa se ukvarja s fotografijo. Kosmač je dejal, da je tematika njihovih filmov različna. Pred leti so bili njihova posebnost komični igrani filmi — burleske, ki so zelo uspeli. Dejansko obravnavajo filmi aktualna družbena dogajanja, prikazana na humorističen način. Snemajo pa tudi resne, dokumentarne filme. Nekateri člani filmske sekcije imajo namreč večji smisel za dokumentiranje, drugi pa za humor.

Dokaj koristna posebnost Mavrice je, da razne pomembnejše dogodke v domžalski občini posnamejo na celuloidni trak in tako ustvarjajo filmsko kroniko matične občine. V okviru te kronike so posneli tudi otvoritev obrata konfekcije v Radomljah. Tako posnamejo na leto od 25 do 30 dogodkov, ki so s tem iztrgani pozabi. Koristna poteza, saj vemo, kako zgodovinarji, arheologi, etnologi in drugi strokovnjaki vztrajno iščejo korenine in razvoj preteklih kultur, pri čemer jim je vsako razpoznavno znamenje v veliko pomoč. To pa filmska kronika Mavričarjev vsekakor bo! Kosmač je še dejal, da so filmi v glavnem timsko delo. Nekateri člani kluba so namreč specializirani za snemanje, drugi za ozvočenje, potem so tu igralci, organizatorji in še marsikdo. Nekaj filmov je tudi individualnih, vendar zahteva film ogromno dela, ki ga pa nekdo popolnoma sam in amatersko težko opravi, zato delajo večinoma po skupinah.

Zdaj, ko smo se seznanili z uspehi in dosežki fotokino kluba Mavrica, pa si oglejmo še njihove težave in probleme. »Naš največji problem je pomanjkanje prostorov. Res, da je sedež kluba v radomeljskem Kul-

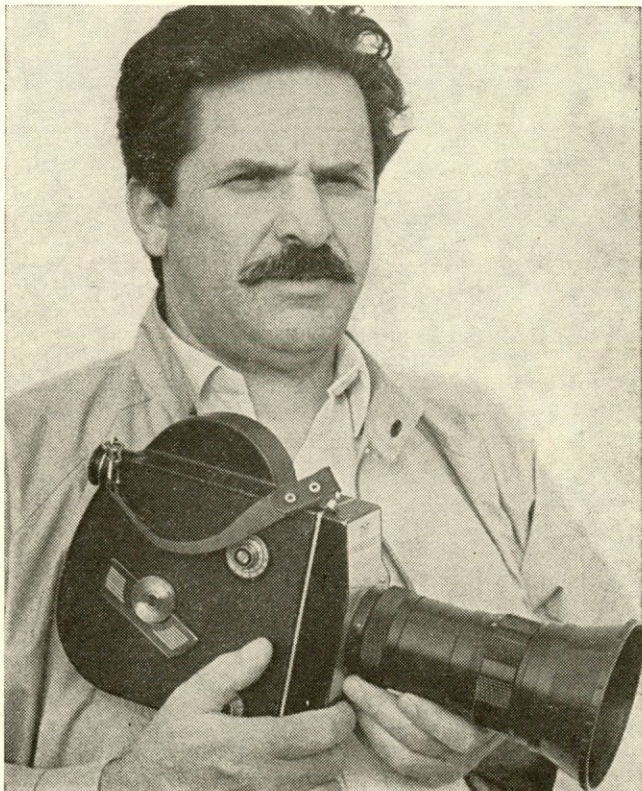
turnem domu, vendar tu potekajo samo klubski sestanki in dejavnost dramske sekcije. Fotografska dejavnost se odvija v prostoru osnovne šole Radomeljske čete, kjer imajo tudi temnico. Filmska sekcija pa deluje, kot smo rekli že na začetku, v kleti moje hiše. Zaenkrat ni še nobenih izglelov, da bi dobili kakšne večje in ustrežnejše prostore za dejavnost kluba, zato bodo njihove sekcijske aktivnosti nadalje prostorsko raztresene.

Nadalje se vse bolj večajo denarne zagate. Material, ki ga rabimo pri delu, se je v nekaj letih podražil za okrog 400 do 500 odstotkov. Trenutno stane 3-minutni amaterski ozvočeni film 8000 din. To si posameznik seveda ne more več privoščiti, medtem ko je nekdanj prenekateri izmed nas snemal filme, katere je tudi sam kupoval. Res, da dobimo s strani Zveze kulturnih in Zveze tehnično kulturnih organizacij občine Domžale dotacije, vendar le-te naraščajoče stroške tovrstne dejavnosti čedalje težje pokrivajo. Zato zbiramo denar na različne načine, več pozornosti pa posvečamo kakovosti naše dejavnosti.

Ljubiteljstvo Janeza Kosmača do filma in fotografije se je pokazalo tudi v naši delovni organizaciji. Kosmač je pred sedanjim fotografom slikovno več let opremil Konoplan. Spominja se, da takrat tovarna ni imela nobene fotografske opreme. Obstajal je le nek zelo star in pokvarjen fotoaparatus, ki ga je dal nekajkrat v popravilo — a brezuspešno. Večkrat je potem slikal s svojim ali klubskim fotoaparatom. Iz tistega obdobja so mu v največjem spominu ostala srečanja, ki jih je delovna organizacija priredila za upokojujence in katerih se je udeležil tudi on kot fotograf.

Pri tem je poleg nekaj fotografij za Konoplan posnel še kakšnih pet filmov zase. Nekatere od teh slik so zelo posrečene, ker so posnete v trenutkih, ko ni nihče na srečanju vedel, da ga fotograf ovekoveča v sproščenem pogovoru ali aktivnosti. Nekaj teh posnetkov je bilo tako uspešnih, da jih je poslal na razstave.

Pričujoča reportaža nam tako kaže, da je Kosmačevo delo v prostem času precej pomembno. Vsak hip nam lahko pokaže bodisi na filmskem platnu, bodisi s fotografijo, ljudi v različnih položajih, pri raznih delih, pomembne osebnosti in povsem običajne obraze, kulturne, športne, gospodarske in ostale prireditve itd. Življenje in delo občanov, ki je običajno ohranjeno v (Nadaljevanje na 10. str.)



## SMUČARSKA TEKSTILIADA '86

Res da smo že sredi pomladi — pa vendar za konec smučarske sezone še nekaj besed o največji smučarski prireditvi slovenskih tekstilcev TEKSTILIADI 86. Letošnja tekstiliada, že 26. po vrsti je organiziralo Društvo inženirjev in tehnikov tekstilcev Ljubljana, pokrovitelj pa je bil Jugotekstil-ImpeX iz Ljubljane. Tekmovanje v veleslalomu in smučarskih tekih se je odvijalo na zreškem Pohorju, natančneje, na Rogli. Letošnja udeležba je bila rekordna, saj je bilo prijavljenih kar 1016 tekmovalcev iz 69-ih ekip oziroma tekstilnih delovnih organizacij.

Tako smo se v soboto, 22. marca, zgodaj zjutraj zbrali tekmovalci iz Induplati pred našo industrijsko prodajalno v Jaršah. Od sedemnajstih prijavljenih nas je prišlo le deset. To sicer ni nobeno presenečenje, vendar se vseeno sprašujemo, zakaj so odsotni vedno eni in isti. Mar 800 dinarjev, kolikor je znašala štartnina za tekmovalca, res ne predstavlja nobene vrednosti več? V drugih delovnih organizacijah tekmovalci sami prispevajo štartnino, vendar dobijo po udeležbi na tekmovalcu stroške povrnjene. O tem bi bilo dobro razmisliti! Vendar pa vseh ne smemo metati v isti koš, kajti prijave za udeležbo na takšnih tekmovanjih je potrebno oddati že dva ali tri tedne prej, v tem času pa se lahko zgodi marsikaj. Kljub temu pa so tisti, ki se iz opravičljivih razlogov niso udeležili tekmovanja, le v manjšini.

Vsi naveličani voznje z avtobusom smo končno prispeli na Roglo

in ugotovili, da bo štart veleslaloma že čez slabe pol ure. Za hip smo pomislili, kako bi se bilo lepo obuti brez naglice, če bi bili na Rogli že en dan prej! Zatem smo že odšli za množico, ki je odhajala proti vlečnicam ob tekmovalnih progah. Za ogrevanje smo malo smučali ob progah in čakali na štart kar nekaj časa, saj naše štartne številke niso bile niti podobne tistim iz prve jakostne skupine. A nismo bili edini, pa še veter je sem ter tja malo močneje zapihal in nas ohladil, da se ne bi pregreli od napetosti pred tekmovanjem. Smo pa zato (v tolažbo) štartali iz čisto »ta prave« štartne hišice. Še kakšen trener ali maser je manjkal, pa bi bil posnetek s štarta tak kot s tekem svetovnega pokala.

No, progno smo vsi, z večjimi ali manjšimi napakami, srečno zvozili in dosegli ekipno 15. mesto med sedeminpetdesetimi ekipami v veleslalomu. Uvrstitve posameznih tekmovalcev pa so naslednje:

**moški C kategorija: 65. mesto — Zabret Milan in 68. mesto — Majdič Franc** (med 94-imi uvrščenimi tekmovalci);

**moški B kategorija: 5. mesto — Igljč Rado, 69. mesto — Lavrinc Maks in 76. mesto — Makovec Marjan** (med 98-imi uvrščenimi tekmovalci);

**moški A kategorija: 36. mesto — Burja Matevž in 54. mesto — Lončar Marko** (109 uvrščenih tekmovalcev);

**ženske B kategorija: 4. mesto — Makovec Pavla in 6. mesto — Vrhovnik Majda;**

**ženske A kategorija: 21. mesto —**

**Vodnjov Erna in 67. mesto — Pavlič Bernarda.**

Po končanih tekmah v veleslalomu se je pričelo tekmovanje v smučarskih tekih. Mi žal popolne ekipe za teke nismo imeli. Proga je bila dobro pripravljena, a kar težka, saj je bila speljana večinoma v klanec, kateremu je sledil spust, ki pa se je skoraj obvezno končal z ovinkom. Zato padcev ni manjkalo, še sreča, da ob progah, ki je bila speljana po čudovitem terenu, ni bilo gledalcev.

Moški so tekmovali na 6 km in ženske na 4 km dolgi progah. Rezultati pa so bili za našo ekipo razveseljivi, saj smo dobili edino zlato medaljo, katero je »pritekel« **Kavka Frenk** in zmagal v moški B kategoriji z veliko prednostjo pred ostalimi tekmovalci. Udeležba tekmovalk na tekih je bila skromna, v A kategoriji je Vodnjov Erna dosegla 7. mesto. Kljub samo dvema tekmovalcema smo dosegli ekipno 13. mesto med 21. ekipami.

Letošnja tekstiliada je tako minila. Polni vtisov smo se v poznih večernih urah utrujeni in lačni vrnili domov. Po dobri večerji pa smo že razmišljali, naj gremo sploh spat ali pa kar na Veliko planino, kjer je bila naslednji dan Zlata nit. Kakšna je bila udeležba na tekmovanju, že veste. »Naša« reprezentanca Induplati s tekstiliade na Rogli se je tekme udeležila skoraj v popolni zasedbi. Upajmo, da bo drugo leto boljše, da bomo tudi na tekstiliado odšli v večjem številu in se vrnili s še boljšimi rezultati.

E. V.

## REGIJSKA TEKSTILIADA V KEGLJANJU

Že 14 dni po tekstiliadi v smučanju so merili moči tudi naši kegljači na regijski tekstiliadi Ljubljana-okolica. Udeležba je bila seveda precej manjša, saj so sodelovale le štiri ekipe in sicer Tosama Domžale, Induplati Jarše, Univerzale Domžale in Svilanit Kamnik.

Tekmovanje, katerega je organizirala naša DO, je potekalo 5. in 6. aprila 1986 na kegljišču Planinka v Kamniku. V soboto, 5. aprila sta takoj po otvoritvi pričeli s tekmovanjem moški ekipi Svilanita in Univerzale. V nedeljo ob 8. uri se je tekmovanje nadaljevalo prav tako v disciplini 6 × 200 lučajevev — moški ekipi Tosame in Induplati.

Precej bolj živahno pa je postalo, ko so na kegljišče prišle ženske ekipe, ki so s tekmovanjem pričele

(Nadalj. z 9. str.)

zapršenih spisih, se v tem primeru zrcali v filmsko fotografskem materialu. Mogoče je takšno ohranjanje preteklosti naše občine nepomembno, toda ravno tako, kot vsakodnevno rad pogleda svoj družinski album, je tudi širša družbena skupnost ponosna na stvaritve preteklosti, ki jih lahko že nikjer več ni, film pa jih pronicljivo kaže mlajšim rodovom. Tudi mnogi običaji, ki so s sodobno organizacijo življenja in dela že povsem izumrli, so na sliki mnogo lepše ohranjeni kot pa jih prikaže pisana beseda. Zato je sedma umetnost, ki se je v polni meri razvila šele po drugi svetovni vojni in se naslanja na sodobne tehnološke dosežke, ne samo zanimiva, temveč tudi koristna dejavnost.

Lada Lavrič

ob 12. uri. Vse do 19. ure so ekipe bolj ali manj uspešno merile svoje moči. Na koncu so rezultati pokazali, da se je najbolje odrezala ekipa Tosame s 570 točkami, drugo mesto je zasedla ekipa Univerzale s 345 točkami, tretji je bil Svilanit s 316 točkami in četrta ekipa Induplati z 293 točkami.

Naše udeležence so med 20-imi tekmovalkami zasedle naslednja mesta:

- 8. mesto: Gorjan Mija
- 9. mesto: Marolt Darinka
- 15. mesto: Poljanec Nada
- 16. mesto: Zerah Fani

Ekipno so tekmovalke zasedle četrto mesto.

Med 22-imi tekmovalci so člani naše ekipe posamezno zasedli naslednja mesta:

- 5. mesto: Pavlič Tone
- 8. mesto: Križman Oto
- 13. mesto: Gorjanc Andrej
- 15. mesto: Troha Miro
- 19. mesto: Perič Nedeljko

Ekipno so naši tekmovalci prav tako kot tekmovalke zasedli 4. mesto.

Nekoliko več sreče je imela naša mešana ekipa v borbenih igrah, kjer so dosegli odlično drugo mesto.

Po končanem tekmovanju, ki je bilo za nekatere še posebej naporno, so se tekmovalci odpeljali v našo restavracijo, kjer je bila tudi razglasitev rezultatov.

Čeprav rezultati niso bili blesteči, pa so se vsi udeleženci dobro počutili. Tekmovalni duh in volja do tega zanimivega športa pa sta pričala, da bo mogoče v prihodnje boljše. Sicer pa rezultati niso vse: važno je sodelovanje in zadovoljitev potreb po stiku s keglji in ljudmi, ki jih zanima ta športna panoga.

M. R.

## MAJDA MAROLT, dobitnica srebrnega znaka Zveze sindikatoev Slovenije za leto 1986

Na letošnji proslavi v počastitev dneva OF, praznika dela in 45-letnice vstaje, ki je bila 25. aprila v Partizanskem domu v Moravčah, so bili aktivnim posameznikom in OOOZS podeljeni srebrni znaki ZSS 1986.

Srebrni znak ZSS so prejeli:

- OO ZSS VVO Domžale,
- OO Avtoservis Domžale,
- Majda Marolt, Induplati Jarše,
- Marjan Merkužič, Tosama Vir,
- Ivan Rebolj, Helios Domžale,
- Marika Haler, OŠ Šlandrove brigade,
- Marjan Ručigaj, Papirnica Količevo.

### MAJDA MAROLT

opravlja dela in naloge obračun prodaje in fakturiranje v DSSS. Srebrni znak je prejela za uresničevanje delovnih interesov z večletnim družbenopolitičnim delom v sindikalni organizaciji in za uspehe pri njeni razredni naravnosti ter razvoju.

Majda deluje v zvezi sindikatov že več kot deset let. V njej je opravljala več funkcij: bila je predsednica IO KOOZS v DO, več mandatov članica IO OOOZS, članica občinskega sveta ZSS, predsednica nadzornega odbora pri OS ZSS, predsedovala je tudi komisiji za kulturno dejavnost v DO. Maroltova je bila in je še aktivna tudi v organih upravljanja. Bila je članica delavskega sveta DO in DSSS, predsednica stanovanjske komisije, članica disciplinske komisije, predsednica komisije za delovna razmerja.

V naši DO se Majda zavzema za uspešno in učinkovito delovanje sindikalne organizacije. Kot predsednica IO KOOZS DO v preteklem štiriletnem mandatnem obdobju si je prizadevala za uveljavitev samoupravnih odnosov v delovni organizaciji.

Za prejem priznanja iskreno čestitamo!

(Nadaljevanje s 4. str.)

ženega dela v isti ali drugi organizaciji.

Na sestankih osnovnih organizacij zveze sindikatov se kaj takega ne more zgoditi. Osnovna organizacija je oblika političnega izražanja in dogovarjanja delavcev v zvezi sindikatov. Zato je pred samoupravnim odločanjem o življenjskih vprašanjih bodisi na zboru delavcev bodisi na seji delavskega sveta, pomembna »poprejšnja razprava«, ki bo delavcem vprašanja tolmačila ter jih pripravljala k odločitvam, izhajajoč iz načel in izoblikovanih stališč v vsej zvezi sindikatov. S tako usmerjenim delovanjem osnovne organizacije bomo dosegli, da bo postal zbor delavcev dejanski prostor, namenjen odločanju in ne zgolj obveščanju delavcev, kar se »pogosto« dogaja na zboru delavcev.

Iz sindikalne brošure  
Vinko Kepec

Prav gotovo si precej bralcev Konoplana na njegovi zadnji strani ogleda tudi koticček z naslovom »poročili so sex«. Mogoče niti ne opazi, toda dejstvo je, da se tukaj pojavljajo večinoma ženska imena. Torej se v Induplati poročajo samo ženske! Res da je DO Induplati v pretežni meri »ženska delovna organizacija«, vendar razmerje med zaposlenimi moškimi in ženskami le ni tako nizko na račun močnejšega spola. Tako je bilo v prvem trimesečju v DO zaposlenih približno 33 % moških in 66 % žensk. Glede na to, da imamo na 100 zaposlenih okrog 30 moških, bi lahko menili samo to, da so vsi naši moški sodelavci bodisi poročeni, še preden se zaposlijo v naši tovarni, ali pa so zagrizeni samci. Prve teze ne moremo zagovarjati, saj se v Induplati zaposli precej fantov, ki še niso odslužili vojaščine. Tisti, ki se poročijo pred 18. ali celo pred 16. letom pa so sila, sila redki. Torej bi lahko mirne vesti pristajali na drugo trditev. Toda ne, statistika pravi, da kljub težavam pri pridobivanju stanovanj za mlade družine in (ponekje še vedno) težko dostopnemu mestu v vrtcu za novega družinskega člana, moški in ženske še vedno sklepajo zakonske zveze. Če se torej poročajo ženske, se morajo po logiki stvari tudi moški, saj mi ni znan še noben primer, ko bi sklenili zakonsko zvezo dve ženski, sama s sabo se pa ženska tudi ne more poročiti (vsaj uradno ne).

Obstaja še tretja varianta. Glede na to, da v kadrovski službi novoporočene sodelavke vprašajo, če pristanejo na objavo v ustrezni rubriki v

Konoplanu (in večina od njih je za to), potem bi lahko trdili, da moški to dejanje raje zamolčijo. Moški, s strani številnih »ideologij moškega« opisani kot močni, nepremagljivi in neuklonljivega duha, se torej tu izkažejo za ravno nasprotno — sramežljive in omahljive. Čudno, da potem sploh zaprosijo za izredni plačani dopust, ki jim v takšnih primerih pripada v skladu s 152. členom Pravilnika o delovnih razmerjih. Pravic se torej očitno vsi dobro zavedajo!

Seveda ni namen tega prispevka izkazovanje moči vseh užaljenih mož v tem smislu, da bi odslej naprej v Konoplanu objavljali samo te podatke, vendar pa bi fant, ko zaprosi v obratovodstvu za »poročni dopust«, lahko omenil, da pristaja na objavo svojega imena v Konoplanu. Res, da ne bo zaradi tega nihče nič pridobil (kvečjemu čestitko od kakšnega manj tesnega sodelavca), pa tudi odvzeto mu ne bo ničesar. Sklenitev zakonske zveze je namreč obred, poznan vsem sodobnim civilizacijam. Zato ni razloga za sramežljivost.

### ZAHVALA

Ob smrti moje drage mame Zorke Sudar se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem iz oplemenitilnice za izraze sožalja, denarne pomoči ter spremstvo na njeni zadnji poti.

Žalujoča Alenka Hribernik



Industrijsko gasilsko društvo INDUPLATI, slikano v letu 1985.

# obvestila iz kadrovske službe

## TOZD PROIZVODNJA

Prišli:

1. SEVER MAGDALENA, previja- nje v predilnici, prišla 1. 4. 1986,
2. OŠTIR ANICA, tkalka, prišla 4. 4. 1986,
3. ŠIMENC ANDREJ, nav. tkan. v bale v oplem., prišel 14. 4. 1986,
4. CERAR ROBERT, nav. tkan. v bale v oplem., prišel 22. 4. 1986.

Odšli:

1. URANKAR CIRIL, del. v ople- menitilnici, odšel v JLA dne 16. 3. 1986,
2. SEVER MAGDALENA, previja- nje, odšla 4. 4. 1986,
3. CERAR JOZICA, previjanje, od- šla 20. 4. 1986,
4. ŽARGI TEREZIJA, tkalka, od- šla 24. 4. 1986 — upokojena,
5. ŠUŠTAR IGOR, transport vot- ka, odšel 30. 4. 1986,
6. JURAK MAJDA, previjanje, upokojena 30. 4. 1986,
7. MAKOVEC MARJAN, vzdrževa- nje strojev v tkalnici, odšel 30. 4. 1986.

## TOZD KONFEKCIJA

Prišli:

1. URANKAR MATEJ, del v kov. konstrukcij, prišel 3. 4. 1986,
2. URANKAR ROMAN, del. v tež- ki konf., prišel 14. 4. 1986,
3. ANTONIN JANEZ, del. v kov. konstr., prišel 23. 4. 1986.

Odšli:

1. BARBO NIKITA, šivilja, odšla 27. 4. 1986 iz OE Mokronog.

## TOZD MALOPRODAJA, TOZD RESTAVRACIJA IN POČITNIŠKI DOMOVI

Sprememb ni bilo.

## DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

Prišli:

1. KUŠAR KARLA, šivilja v raz- voj, premeščena iz TOZD Konfek- cija.

Odšli:

1. ANDROMAKO VIDA, rač. rest. in malopr., upokojena 8. 4. 1986,
2. ŠKORJANC MARIJA, vodja prod. na zun. trgu, odšla 30. 4. 1986.

## POROČILI SO SE:

1. ŠUŠTAR SONJA, previjanje, po ročena HUBER in
2. HUBER MARJAN, transportni delavec v pripravljl.

## OSEBNI DOHODKI V MARCHU 1986

Poročilo o osebnih dohodkih vsebuje gibanje OD, dosežene najnižje in najvišje OD, izračun povprečnih OD po TOZD, DSSS in DO za dejansko število opravljenih ur med 160 in 200 urami ob dejanskem doseganju delovnih rezultatov in dejanski ocenjenosti del in nalog. Prav tako so v poročilu zajeti tudi osebni dohodki pri- pravnikov in nadomestila OD do 30 dni (metodologija izdelave RAD obrazca). Če prikazanemu številu delavcev dodamo še zaposlene z manj kot 160 in več kot 200 opravljenimi urami ter zaposlene brez obračuna OD (nadomestila nad 30 dni) dobimo skupno število vseh delavcev, ki so prejelj OD oziroma nadomestilo.

Razred	TOZD Proizv.	TOZD Malopr.	TOZD Restavr.	TOZD Konf.	DSSS	Skupaj
do 40.000				2		2
40.000—55.000	39		1	32	2	74
55.000—70.000	186		1	124		311
70.000—85.000	195	14	6	64	25	304
85.000—100.000	78	6	7	21	21	133
100.000—115.000	23	3	2	5	19	52
115.000—130.000	7	1		4	17	29
130.000—145.000	1	1			16	18
145.000—160.000			1	2	1	4
160.000—175.000	1				3	4
175.000—190.000					1	1
nad 190.000					1	1
Zaposleni s 160 do 200 urami	530	25	18	254	106	933
Zaposleni z manj kot 160 urami	37	1	1	30	8	77
Zaposleni z več kot 200 urami	4			2		6
Zaposleni brez obr. OD	25	2	1	14	1	43
Skupaj št. zaposl.	596	28	20	300	115	1.059
Najnižji OD	45.183	71.497	44.542	38.949	41.995	38.949
Najvišji OD	164.507	138.473	147.736	155.121	198.055	189.005
Povprečni OD	74.215	88.042	88.284	69.452	107.565	77.349

Vrednost točke je v marcu znašala v brutto vrednosti 0,50 din. Najnižji OD v vi- šini 38.949 din je bil dosežen ob 80 % ocenjenosti del in nalog in ob 97,4 % doseganju norme.

## BOLNIŠKI IZOSTANKI V MARCHU 1986

TOZD	Štev. zaposl.	Bolezen v %	Poškodba na delu	Poškodba na poti	Pošk. izven dela v %	Nega druž. člana v %	Spremnstvo v %	Red. in pod. por. dop. v %	Skupaj v %	Izpadle ure
Proizvodnja izdelkov iz sint. vlaken	587	4,55	0,24	—	0,25	0,57	0,06	2,85	8,52	8.800
Maloprodaja	29	—	—	—	—	—	0,28	6,90	7,18	379
Restavracija in počit. domovi	20	5,38	—	—	—	—	—	5,00	10,38	378
Konfekcija	220	7,18	0,08	—	0,23	1,30	0,12	1,36	10,27	3.979
Konfekcija										
Mokronog	77	8,71	—	—	—	1,12	0,06	9,09	18,98	2.572
DSSS	113	0,28	—	—	—	0,64	—	0,88	5,16	1.028

Povprečni izostanki za celotno podjetje:

Zaposlenih 1046 delavcev	
Izostanki zaradi bolezni	5,15 %
Izostanki zaradi poškodbe na delu	0,18 %
Izostanki zaradi poškodbe na poti	—
Izostanki zaradi poškodbe izven dela	0,19 %
Izostanki zaradi nege	0,74 %
Izostanki zaradi spremstva	0,07 %
Izostanki zaradi por. in pod. por. dopusta	2,93 %
Skupaj:	9,26 %

Izdaja v 1650 izvodih DO INDUPLATI Jarše r.o. Uredniški odbor: Ivica ČESNIK, Irena DOMŽALE, Vida KOZELJ, Maja LAVRINC, Marjan M. L. Kristina PUNGERČAR in Franci VELEPEC. Natisnila tiskarna U. plačila prometnega davka z odločbo Sekretariata za informacije

